

מסורת הש"ס

מַתְנִי' **מועלין** **צו**. אס קרבן הוא דהא קדשי ה' הן ואינס לכהנים והדס אין מועלין צו כדיליף בגמרא: **ועמא**. אס אכלו בטומאת הגוף חייב שתי חטאות אחת משום חלב ואחת משום טומאת הגוף שהיא זכרת: **משא"כ** **צדס**. מפרש בגמרא: **אלא צבהמה טהורה**. דכתיב (ויקרא ו) **גב' מנה"מ**. דחלב יש צו מעילה ולא מפליג דאפילו חלב קדשים קלים אע"ג דאין בהן מעילה צהייהן דהא ממון בעלים הן יש צו^(י) מעילה צאימוריהם לאחר שזרק דמן: **נאשר יורס**. צאימורי פר כהן משיח כתיב: **ומה למדנו**. דקאמר ככל מה שמפרישים צאימורים משלמים כך יפרשו מזה אף כאן הצאימורים מפורשים (ויקרא ד) את החלב המכסה [על הקרבן] ואת כל החלב ואת שתי הכליות וגו': **מה פר כהן משיח יש מעילה**. צאימורים דהא מחיים הוא היה מעילה דקדשי קדשים הוא: **יש צו מעילה**. צחלצו: **כל חלב לה'**.

מקובצת

שיטה מקובצת

[א] מה שאין בן ברם. גיב ע"י תוס' מנחות דף עד:

מקובצת

רבינו גרשום

מה שאין ברם שאין בו מעילה כדכתיב למימר בגמרא: ואין בו משום פיגול (ל) וגותר אלא בשור והגותר מבשר הובח פיגול: וכי מה למדנו משור זבח השלמים. כלומר והוא בפר כהן משוח נמי כתיבי כיה צאימורין: מה פר כהן משיח יש בו מעילה. כלומר דקדשי קדשים הוא שכולו נשרף ואין בו אכילה אף שור זבח השלמים דקדשים קלים הוא אפי' הכי יש בו מעילה: כתב רחמנא כאשר יורס. כלומר כל מה שיורס: דבר השוח בשור וכשב והוה חלב ויותרת אבל אליה ליתיה ויותרת חלב אלא מעשה אל ימעלו בו כלומר כיון דלאו חשוב חלב ולא חשוב צאימורין אל ימעלו בו בקדשים קלים כשאר בשר שאוכלים הבעלים: אלא מחזורתא כדשנין מעיקרא. כלומר דבר השוה בשור וכשב ועו אסור באכילה ולא אליה דליתא בשור: אמר קרא לכם. כלומר ואני נחתיו לכם על המזבח לכפר: אלא לר' דוסא דאמר שלא ישתמש בן כלומר אבל ראויה הן לכהן הדיוט כל השנה כולה: ואין מועלין

[א] נראה דל"ל דגותר אינו אלא כעשר דכתיב והגותר מנשר הזבח וגו' ופיגול לא צריך קדש ופיגול אינו רק כעשר שם לו ממירין ודס גופיה משרי הוא וצולמתיין צומחם דף מז:

כל הבשר פרק שמיני חולין

מקובצת

מתני' **מועלין** **צו**. אס קרבן הוא דהא קדשי ה' הן ואינס לכהנים והדס אין מועלין צו כדיליף בגמרא: **ועמא**. אס אכלו בטומאת הגוף חייב שתי חטאות אחת משום חלב ואחת משום טומאת הגוף שהיא זכרת: **משא"כ** **צדס**. מפרש בגמרא: **אלא צבהמה טהורה**. דכתיב (ויקרא ו)

מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו': **גב' מנה"מ**. דחלב יש צו מעילה ולא מפליג דאפילו חלב קדשים קלים אע"ג דאין בהן מעילה צהייהן דהא ממון בעלים הן יש צו^(י) מעילה צאימוריהם לאחר שזרק דמן: **נאשר יורס**. צאימורי פר כהן משיח כתיב: **ומה למדנו**. דקאמר ככל מה שמפרישים צאימורים משלמים כך יפרשו מזה אף כאן הצאימורים מפורשים (ויקרא ד) את החלב המכסה [על הקרבן] ואת כל החלב ואת שתי הכליות וגו': **מה פר כהן משיח יש מעילה**. צאימורים דהא מחיים הוא: **יש צו מעילה**. צחלצו: **כל חלב לה'**.

צקדשים קלים כתיב ולהכי כתיב צהו לה' למימרא דקדשי ה' [וסה ה] קרינא ציה לענין מעילה: **יוסרס וספי הכליות לא**. דלאו חלב ציקרו: **נאשר יורס**. לימד על כל הצאימורים שהוקשו לצאימורי פר כהן משיח: **אליה דליסא צשור לא**. נמעלו צה כי מיימו צכש לשלמים דלית מעכש קרינא ציה^(ט) ככז רחמנא כל חלב ואשכחן אליה דציקרי חלב דכתיב (ויקרא ג) חלצו האליה תמימה: **סיספר**. כל אליה צכש צאכילה: **כל חלב שור ונכש ועו**. לא אסרה תורה אלא הנוגח צכולן ואליה אינה נוהגת לא צשור ולא צעו: **לא ימעלו צה**. דהא מעילה מכל חלב לה' נפקא לן והא אמרת דלאו חלב ציקרצי: **לסס**. ואני נחתיו לסס וגו' שלסס יהא אלמא לאו קדשי גצוה הוא: **לכפרה נספיו**. ולא ציהא קרוי שלי למעול צו שאינה עומדת אלא לכפר צשצילסס: **הוא**. דאין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן דנעשה מצותו ומועלין בו דכתיב וישמו אצל המזבח משום דהואי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד^(ט) וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן^(י) דאמרי **ההניחם שם** ו'מלמד שטעונין גניזה אלא לר' דוסא דאמר שלא ישתמש בהן ליום הכפורים אחר מאי איכא למימר אלא משום דהואי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובים הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר תרי מיטעוי

כהונה. ארבעה בגדי לָבָן שכ"ג נכנס בהן לפני ולפנים ציוס הכפורים ועטונין גניזה עולמית ואין הדיוט עובד בהן כל השנה ולא [כ"ג] ליום כפורים אחר דכתיב ופשע את בגדי הבד והניחם שם: **אלא לרבי דוסא דאמר**. כשרין הן לכהן הדיוט כל השנה שכהן הדיוט משמש בהן צארבעה כלים ומה ת"ל והניחם שם מלמד שלא ישתמש הוא ליוה"כ אחר מאי איכא למימר: **עגלה ערופה**. אף על פי שנעשה מצותה אסורה צבהנאה דכתיב ועפרו [דגרים כא] שם שם תהא קבורתה (כריתות דף ו):

מיעוט

מוצח פנימי מנלן משמע דמושמו דרש דאין מועלין וצשמעתין אדרבה משמע ליה מושמו דמועלין וי"ל דמתניתין דהתם משמע דאין מועלין צדישון הפנימי שהדישון מוציאו מידי מעילה אכל קודם מועלים א"כ מזהו לדשן ועל זה קאמר צשלמא חילון דכתיב וישמו לכן מזהו לדשן ומי"מ אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשנין צסוף^(ט) מעילה^(י) (דף לה.) ושמו צנחת שלא יפור אלא פנימי מנא לן דמזהו לדשן שאתה אומר שהדישון מוציאו מידי מעילה ומשני דלמר קרא והסיך מוראתו והשלך אותה אל מקוס הדשן אס לענין מוצח החילון לא צריך דהא כתיב ושמו אכל המוצח כו' והתם פריך והא צילטריך למוצח החילון לקצוע לו מקוס דכתיב קדמה:

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה כו'. צמעילה צפרק ולד חטאת (דף יא:) מאריך יותר ומסקינן כי הכא:

כל הבשר פרק שמיני חולין

מקובצת

אמר **רבי ינאי** **דאמר קרא כאשר יורם בו'**. צפרק לחיהו מקומן (צבחיס דף מט:)

מוקמינן לה לדבר הלמד צהיקש דלינו חוחר ומלמד צהיקש דיותרת ושתי הכליות ילפינן צשעיר עצודה וזה מפר העלס דבר של ציצור ופר העלס מפר כהן משיח ואיחר כאשר יורס צפר כהן משיח לאוקומי צפר העלס דבר למהוי כמאן דכתיב צגופיה דלא ליהוי שעיר עצודה וזה למד מן הלמד ורבי ינאי דהכא סבר לה כמאן דיליף צפרק צ"ש (שס דף מא:)

יותרת ושתי הכליות צשעירי עצודה וזה מועשה לפר כו' ועוד י"ל דרבי ינאי דהכא אסמכתא צעלמא הוא [דהא] צמעילה צפרק קדשי מוצח (דף טו.) א"ר ינאי אין צייצין משום מעילה אלא קדשי צדק הצית צלצד ולא צקדשי מוצח דלית צהו לכהנים ולצבעלס ופריך ליה ממשניות טוצא ומוקי לה מדרצנן ופריך והא קרא קא נסיב פי' כל חלב לרצות הצאימורים ומשני אסמכתא צעלמא וס"ה קרא דהכא והא דתמן צפרק אמרו לו (כריתות יג:) יש אוכל אכילה אחת וחיצי עליה ד' חטאות ואסס איכא לאוקומי צעולה ואע"פ דעורה לכהנים אין לחוש כיון דכל הצשר למוצח: **הוא צפני בפרה בַּאחר בפרה**. הקשה ר"ת דצמעילה פ' ולד חטאת (דף יב:) אמרינן המקיז דס לצהמת קדשים מועלין צו אלמא יש מעילה צדס ומיזן דהתם מחיים דלא צייכא כפרה אכל לאחר שחיטה אף לפני כפרה אין מועלין וא"ת דהתם תמן (דף יא.) ומיימי לה צפרק כל שעה (פסחים דף כג.) דס צחחלה אין מועלין צו ילא לנחל קדרון מועלין צו וי"ל דמעילה דהתם מדרצנן היא וא"ת א"כ צריש מעילה (דף צ:)

דדחיק לאשכוחי מעילה מדרצנן לייתי מתן משנה וי"ל דהתם אקדשים ששחטן צדרוס קאי דכחמניהו דמי וכי האי גוונא דחיק לאמוי דמקון רצנן (כמה) מעילה אע"ג דצדילי מינייהו ומיייתי ראיה מר' יוחנן דאמר קדשים שמתו ילאו מידי מעילה דבר תורה וא"ת צסוף תמורה (דף לצ:) גצי מקדיש עולה לצדק הצית קאמר אי מדרצנן אימא סיפא ומועלין צה שתי מעילות ואי מדרצנן אמאי ומאי קושא הא איכא מדרצנן דרצנן צדס וצקדשים שמתו וי"ל דהתם שיש מעילה דאורייתא משום עולה אין לחכמים לתקן שם מעילה כיון דצללו הכי צדילי מינייהו ומשני ראוי למעול צו צ' מעילות צצשר מעילה דאורייתא משום עולה וצעור דליכא מעילה דאורייתא לא צדילי מיניה ומקנו רצנן מעילה: **אין** א"ך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו. וא"ת אדרבה לא נמנעו לפני כפרה דאין לך דבר שלא נעשה מצותו שלא ימעלו צו ואע"ג דאיכא קדשים קלים היינו משום דלא אקרו קדשי שמים וי"ל דאשכחן טוצא דהא דשן אין מועלין צו עד שעת תרומה ועגלה ערופה עד לאחר ירידתה^(ט) :

וא"ר והרי תרומת הדשן. וא"ת דתמן צמעילה פרק ולד חטאת (דף יא.) דישון מוצח פנימי והמנורה לא נהנים ולא מועלין וקאמר צגמרא צשלמא מוצח החילון דכתיב ציה ושמו אלא צדישון הפנימי מוציאו מידי מעלין וי"ל דמתניתין דהתם משמע דאין מועלין צדישון הפנימי שהדישון מוציאו מידי מעילה א"כ מזהו לדשן ועל זה קאמר צשלמא חילון דכתיב וישמו לכן מזהו לדשן ומי"מ אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשנין צסוף^(ט) מעילה^(י) (דף לה.) ושמו צנחת שלא יפור אלא פנימי מנא לן דמזהו לדשן שאתה אומר שהדישון מוציאו מידי מעילה ומשני דלמר קרא והסיך מוראתו והשלך אותה אל מקוס הדשן אס לענין מוצח החילון לא צריך דהא כתיב ושמו אכל המוצח כו' והתם פריך והא צילטריך למוצח החילון לקצוע לו מקוס דכתיב קדמה:

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה כו'. צמעילה צפרק ולד חטאת (דף יא:) מאריך יותר ומסקינן כי הכא:

מיעוט

מוצח פנימי מנלן משמע דמושמו דרש דאין מועלין וצשמעתין אדרבה משמע ליה מושמו דמועלין וי"ל דמתניתין דהתם משמע דאין מועלין צדישון הפנימי שהדישון מוציאו מידי מעילה אכל קודם מועלים א"כ מזהו לדשן ועל זה קאמר צשלמא חילון דכתיב וישמו לכן מזהו לדשן ומי"מ אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשנין צסוף^(ט) מעילה^(י) (דף לה.) ושמו צנחת שלא יפור אלא פנימי מנא לן דמזהו לדשן שאתה אומר שהדישון מוציאו מידי מעילה ומשני דלמר קרא והסיך מוראתו והשלך אותה אל מקוס הדשן אס לענין מוצח החילון לא צריך דהא כתיב ושמו אכל המוצח כו' והתם פריך והא צילטריך למוצח החילון לקצוע לו מקוס דכתיב קדמה:

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה כו'. צמעילה צפרק ולד חטאת (דף יא:) מאריך יותר ומסקינן כי הכא:

על כרחק לא תדרשיה הכי אלא איפכא (שם.) והרי תרומת הדשן. ככל יוס חותה צנחתה ומורס את הדשן מלא המחתה ממנה וטמן צמורחו של ככש, דכתיב ושמו משמע שיש גניזתו וסס צבהנאה (שם) וכיון דבהנאה אסור משום קדשותו מעילה נמי אית ציה (יוסא וס.) ובגדי כהונה. ארבעה צגדים שכ"ג נכנס בהן לפני ולפנים ציוה"כ, שסאסור להשתמש בהן עוד, דכתיב ופשע את בגדי הבגד וגו' והניחם שם, ודרשנין מלמד שטעונין גניזה (ובחיס וס.) וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. מדלא כתיב אחד ונגמור כולו מניה (קדושין כד.) מדהדר כתיבי לאריך ולא ילפא מתצריה ש"מ דוקא הני קאמר (פסחים מה.) וכיון דלא ילפינן ולא מיימי ראיה מייניהו האי קרא נמי הואיל ואיכא למדרשיה איפכא לא תדרשיה הכי (ובחיס שם.) אלא לר' דוסא דאמר כו'. וק"ל צגדי כהונה אין בהן מעילה, מפני שלא ימנעו מורה למלאכי השרת שיהו זריזין לפושטן מיד (יוסא וס.) ועגלה ערופה. דכתיב ועפרו שם, והאי שם קרא ימירא הוא לומר שם תהא קבורתה (ובחיס שם.)

קיו.

קיו א מיי פ"ג מהל' מעילה ה"א:
קיה ב מיי פ"ח מהל' פסולי המוקדשין הלכה ז:

קייב ג מיי שס ה"י:
קיד ד מיי שס וה' כד ופ"ב מהל' מעילה הלכה יא:

קיא ה מיי פ"ו מהל' מאכלות אסורות ה"א [ופ"ב ה"צ] סגמ לאוין קלמ טוש"ע יו"ד סי' סד סעי' א:

קיב ו מיי פ"ח מהל' כלי המקדש ה"ה:

מקובצת

תורה אור השלם

- כאשר יורם משור זבח השלמים והקטיקים הבחין על מנחם העלה: ויקרא ד י
- והקטיקים הבחין המזבחה לָחֵם אֵשֶׁה לָרִיחַ נִיחַח כָּל חֶלֶב לַיהוָה: ויקרא ג טז
- דבר אל בני ישראל לאמר כל חלב שור ובשר וצו לא תאכלו: ויקרא ז כג
- והקריב מזבח השלמים אשר לו חֶלֶב וְהָאֵלֶּיָּה תמִימָה לַעֲמֹת הַעֲצָה יִסְרָדָה וְאֵת הַחֶלֶב תִּמְכֹּסֶה אֶת הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב: ויקרא ג ט
- כי ינש הבשר בדם הוא ואני נחתיו לָכֶם על המזבח לכפר על גופשתיכם כי הִדֹּם הוּא בָּנֶפֶשׁ וּבָפֶר:
- ולָבַשׁ הַבְּחִין מִדֹּד בִּד ומִכְבָּסִי בִד וְלָבַשׁ על בִּשְׂרֵי וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֵּאָכַל וְהָבִשׁ אֶת הָעֵלָה על המִזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ג
- ובא אֶהְיֶה אֵל אֲהֶל מוֹעֵד וְקָשַׁשׁ אֶת בְּגָדֶי הַבָּר אֲשֶׁר לָבַשׁ בָּאוּ אֵל הַקֹּדֶשׁ וְהָנִיחֻם שָׁם: ויקרא טז כג

מקובצת

מוסף רש"י

בעורה זו ששנה רבי. צמחיה, וכי אינה מקובלת עלין שאתה חוחר ללמדה ממקום אחר (קדושין ט:) כלומר וכי טמעתה היא צענין ששנה וז ששנה רבי (יעלעל קסו:) כל חלב לה' לרבות צאימורי קדושים קלים למעילה. דכתיבי כל חלב לה' אלמא דמטאס צשגנה מקדשי ה' קרינא צהו (כריתות כג.) דבר השוה בשור וכשב ועז. סנקדא חלב צשלסחן, ואליה לא ציקרי חלב אלא ככש (שם ד.) מנא חגי מילי. דאין מעילה דגדים (יוסא וס.) שלכס יהא. כחולין שלסס שאין בהן מעילה (ובחיס וס.) לכפרה נחתיו. צמורת קדשים ולא למעול צו, לענין מעילה אין צו דין קדשים (שם.) אמר קרא הווא. דמו צנפשו וסא, צהוייתו יהא אלא (שם) כי היה הוא צנפס יכפר, הוא צהוייתו יהא לפני כפרה כלאחר כפרה (יוסא וס.) מזה לאחר כפרה אין בו מעילה. דשפסעו לן כיון דנעשית מצותו אין מועלין בו, דכיון דלית ציה וזא צורק צגוה לא קרינא ציה קדשי ה' (ובחיס וס.) אין לך דבר כו'. מלכך

מקובצת

על כרחק לא תדרשיה הכי אלא איפכא (שם.) והרי תרומת הדשן. ככל יוס חותה צנחתה ומורס את הדשן מלא המחתה ממנה וטמן צמורחו של ככש, דכתיב ושמו משמע שיש גניזתו וסס צבהנאה (שם) וכיון דבהנאה אסור משום קדשותו מעילה נמי אית ציה (יוסא וס.) ובגדי כהונה. ארבעה צגדים שכ"ג נכנס בהן לפני ולפנים ציוה"כ, שסאסור להשתמש בהן עוד, דכתיב ופשע את בגדי הבגד וגו' והניחם שם, ודרשנין מלמד שטעונין גניזה (ובחיס וס.) וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. מדלא כתיב אחד ונגמור כולו מניה (קדושין כד.) מדהדר כתיבי לאריך ולא ילפא מתצריה ש"מ דוקא הני קאמר (פסחים מה.) וכיון דלא ילפינן ולא מיימי ראיה מייניהו האי קרא נמי הואיל ואיכא למדרשיה איפכא לא תדרשיה הכי (ובחיס שם.) אלא לר' דוסא דאמר כו'. וק"ל צגדי כהונה אין בהן מעילה, מפני שלא ימנעו מורה למלאכי השרת שיהו זריזין לפושטן מיד (יוסא וס.) ועגלה ערופה. דכתיב ועפרו שם, והאי שם קרא ימירא הוא לומר שם תהא קבורתה (ובחיס שם.)

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת

מקובצת